

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/196/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205344
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120205344.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. J. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov matka: U. T., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom L., Ď. X, zast. JUDr. Jozefom Karabašom, advokátom, so sídlom v Sabinove, Ružová 10 a otec: Ľ. T., narodený XX.XX.XXXX, bytom L. XX, L., zast. Advokátska kancelária Fabian a Novosad s.r.o., so sídlom v Prešove, Masarykova 16, v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 28P/114/2020-79 zo dňa 21.09.2020, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania, argumentácia strán

1. Predmetom konania je zmena rozsahu stanoveného výživného zo strany otca pre maloletú J.. Otec podal návrh na zníženie výživného dôvodiac to tým, že na jeho strane nastala zmena pomerov vo vzťahu k jeho mesačnej výške príjmu. V dôsledku jeho zdravotného stavu ukončil pracovný pomer so zamestnávateľom a stratil príjem, ktorý bol rozhodným pre stanovenie výživného rozsudkom v konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 30P/63/2016. Matka s návrhom nesúhlasila, poukázala na odôvodnené potreby maloletej dcéry, ktoré sú zvýšené oproti stavu keď súd rozhodoval o výške výživného pre maloletú J..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že

„I. návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a,

II. žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania návrh otca na zníženie výživného zamietol. Súd nezistil žiadnu dôvodnú skutočnosť, pre ktorú by sa malo doposiaľ určené výživné znížiť. Zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného je prioritné posúdenie zmeny pomerov. Od poslednej úpravy výživného, od 14.02.2017, súd zhodnotil všetky okolnosti daného prípadu. Zníženie výživného nie je v prospech maloletej. Od poslednej úpravy výšky výživného sa výdavky spojené so starostlivosťou o maloletú nezmenšili, maloletá je vekovo staršia, preto je nesporné, že úmerne s vekom dieťaťa sa matke zvyšujú výdavky spojené s výchovou, výživou, ošatením, obutím a krytím kultúrnych, spoločenských a ďalších potrieb dieťaťa. Otec si musí byť vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti k maloletej, ktorá je vo veku, kedy je plne odkázaná na výživu zo strany svojich

rodičov. Musí preto vyvíjať takú snahu a úsilie, aby si zabezpečil dostatok finančných prostriedkov a mohol si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Ako vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, matka sa o maloletú riadne stará. Otec také činnosti denno-denne pre maloletú nevykonáva, a preto je jeho povinnosťou zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na úhradu potrieb maloletej. Súd pri zamietnutí návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti prihliadol predovšetkým aj na tú skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k dieťaťu je prvoradou povinnosťou, ktorej plnenie má prednosť pred inými záväzkami, a nie je možné sa jej zbaviť ani s poukazom na majetkovú a sociálnu situáciu. Keďže na strane otca sa podstatne nezmenili pomery, ktoré existovali v čase vyhlásenia skoršieho rozsudku, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že pri určení výživného sa prihliada na reálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, a výživné vo výške 150 € je 27,7 % súčasného príjmu otca. V čase rozhodovania súdu o výživnom sp. zn. 30P/64/2016 bola maloletá žiačkou základnej školy, momentálne je na strednej škole a jej výdavky sú zvýšené.

4. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 36, § 62 ods. 1,2,3,4,5 § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (CMP).

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniam

6. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý navrhuje aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo zmenil a návrhu otca v celom rozsahu vyhovel. V odvolaní uviedol odvolateľ, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne vec posúdil. Poukázal na to, že súd nesprávne prijíma záver o tom, že nedošlo k zmene pomerov na jeho strane, ktoré existovali v čase vyhlásenia skoršieho rozsudku. Má za to, že bolo preukázané, že zmenil pracovné prostredie z X. do L.C. a došlo k zmene pracovného pomeru pričom dosahuje o polovicu nižší príjem ako dosahoval v zamestnaní, ktoré vykonával v čase vyhlásenia skoršieho rozsudku. Dôvod zmeny zamestnania bol objektívne existujúci zhoršený zdravotný stav, čo preukazuje správou ošetrojúcej lekárky zo dňa 05.09.2020. Ďalej odôvodňovanie rozsudku, že zníženie výživného nie je v prospech maloletej je nepresvedčivé. Otec je vedomý svojej vyživovacej povinnosti avšak rozsudok súdu je odôvodnený iba všeobecnými frázami bez uvedenia presvedčivého odôvodnenia podloženého zisteniami z vykonaných dôkazov. Poukazuje na to, že súd prihliadol na mieru starostlivosti rodičov o maloletú a mal preukázané, že matka sa o maloletú riadne stará. To nekorešponduje so záverom vykonaných dôkazov pretože aj z pripojeného spisu je zrejmé, že maloletá od januára do júla 2020 bola umiestnená v Diagnostickom centre v I. I.. Boli potvrdené problémy so záškoláctvom, pričom má za to, že matka len navonok deklaruje snahu riešiť tento problém. Nie je spravodlivé, aby súd zvýhodňoval matku na úkor otca zvýšeným podielom otca na výživnom argumentujúc mierou starostlivosti o maloletú. Ďalej poukazuje na to, že súd mal pri výpočte podiel ktorým argumentuje doposiaľ stanovenú výšku výživného za dôvodnú vychádza z čistého príjmu a teda príjmu otca po odpočítaní nevyhnutných výdavkov. Takéto matematické posudzovanie aj z hľadiska právnej úpravy nie je správne a je formálne. Poukazuje na to, že rozhodnutie o výživnom je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôžu byť považované za pravidlo pre iné prípady. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25.09.2019 sp. zn. 4cdo/148/2019 predložil k rozsudku mailovú správu z učiteľskou maloletej ohľadne dochádzky podľa ktorej vyplýva, že dcéra má vymeškané 83 neospravedlnených hodín. Správa je z 23.9.2020.

7. K odvolaniu otca podala písomne vyjadrenie matka s návrhom na potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správneho. Je presvedčená, že schopnosti otca umožňujú, aby si našiel lepšie platené zamestnanie, ktoré dokáže vykonávať aj so zdravotným stavom a to diagnózou cukrovky. Matka pracuje ako predavačka má vyšší príjem ako otec pritom fyzická náročnosť otca práce je nižšia. Otec pracuje ako upratovač vlakov. Matka má snahu riešiť problém na strane matky a uvádza, že robila všetko preto, aby maloletá sa nedopúšťala záškoláctva. Zaujímalo by čo by otec v tejto zložitej situácii urobil pre dcéru a ako jej pomohol. Okrem platenia výživného sa o dcéru nezaujíma.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s ust. § 34 zákona

č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C.s.p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a zistil, že neboli splnené podmienky pre jeho zmenu alebo potvrdenie podľa ustanovení §§ 387 a 388 C.s.p.

9. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania otec nesúhlasí so záverom súdu o neexistencii zmeny pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozsahu výživného pre mal. J.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za nedostatočne zdôvodnené, majúc za to, že závery súdu sú nepresvedčivé, všeobecné nevychádzajú z dostatočne zisteného skutočného stavu veci.

10. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, rozsahom vykonaného dokazovania a skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, zohľadňujúc námietky oboch odvolateľov považuje skutočný stav za nedostatočne zistený pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky oboch odvolateľov odvolací súd uvádza, že neúplné zistenie skutočného stavu veci považuje za nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento nedostatok zároveň nemožno odstrániť v odvolacom konaní, dodržiavajúc zásadu dvojinstančnosti súdneho konania. V prejednávanom prípade sa de facto presúva dokazovanie na odvolací súd, proti záverom ktorého účastníci konania nie sú oprávnení podať riadny opravný prostriedok. Za daného stavu odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie argumentuje nasledovne.

11. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

12. Podľa § 35 CMP, je súd povinný zisťovať skutočný stav veci, ktorý je podkladom pre rozhodnutie. Znamená to, že súd je povinný zistiť v konaní skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv a povinností a právom chránených záujmov.

13. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. Pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného je potrebné vyhodnotenie existencie dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku v zmysle § 78 ods. 1, a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane povinného rodiča a na strane oprávneného.

15. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je zrejmé, že rodičia maloletej J. nežijú v spoločnej domácnosti. Manželstvo rodičov je rozvedené. Na čas po rozvode manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/64/2016 zo dňa 14.02.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 15.03.2017 bola schválená rodičovská dohoda podľa ktorej bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej J. sumou 150,- Eur mesačne. J. bola zverená do osobnej starostlivosti matke. Otec považuje sumu 150,- Eur za neprimeranú vzhľadom k jeho schopnostiam a možnostiam. Vychádzajúc z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/64/2016 je možné uzavrieť, že v čase pôvodnej úpravy, ktorým súd schválil uzavretú rodičovskú dohodu súd vychádzal z príjmových pomerov na strane otca vo výške 1369,82 Eur, na strane matky vo výške 420,- Eur mesačne. Obaja rodičia mali v tom čase vyživovaciu povinnosť aj k plnoletej dcére I.. Maloletá J. bola žiačkou základnej školy a to 7. ročníka. Boli súdom zistené výdaje súvisiace s jej výživou v tom čase ako základné výdaje na stravu, oblečenie, nákup školských pomôcok a potrieb. Otec v tom čase pracoval v X., bol zamestnaný v spoločnosti Wolsvagen Slovakia. Bol vlastníkom 4 izbového bytu v meste L.C.. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že otec bol uchádzačom o zamestnanie a to od 10.04.2019 do 12.11.2019 na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Prešove.

16. Dominika je osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany oboch rodičov. Schopnosť sama sa živiť na jej strane nenastala.

17. Súd prvej inštancie porovnal pomery v čase pôvodnej úpravy a súčasnej a prijíma záver, že sa neznížili výdavky na maloletú, pretože tá je vekovo staršia a je nesporné, že sa náklady zvýšili. Konštatuje, že sa nezmenili pomery na strane povinného a je v reálnych schopnostiach otca platiť výživné vo výške 27,7 % súčasného príjmu otca. V rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje náležité porovnanie pomerov, predovšetkým vzhľadom na to, že otec tvrdí, že došlo k podstatnej zmene jeho pomerov v dôsledku zníženia jeho zárobkových príjmov.

18. Súd prvej inštancie náležitým spôsobom nezistil pomery otca predovšetkým jeho mesačný príjem rozhodný pre posúdenie prípadnej existencie zmeny v jeho pomeroch. Vychádza len z jeho tvrdenia o výške jeho mesačného príjmu. Súd nevykonal dokazovanie na zistenie jeho príjmu od zamestnávateľa a to spoločnosti Solution. Konštatuje iba príjem uvedený otcom vo výške 540,- Eur. Súd si nevyžiadal odpisy mzdových listov za obdobie od kedy otec sa stal zamestnancom danej spoločnosti. Nenachádza sa v spise ani vykonaná lustrácia v sociálnej poisťovni, z ktorej sú zrejme vymeriavacie základy, ktoré dosahuje otec u daného zamestnávateľa.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti sa príjem otca zmenil a tento sa mal zamestnať vo vyššie opísanej spoločnosti Solution. Z obsahu predloženej pracovnej zmluvy otcom vyplýva, že tento uzatvoril pracovnú zmluvu z danou spoločnosťou dňa 12.11.2019. V zmysle tejto pracovnej zmluvy mal vykonávať pracovnú pozíciu pracovníka upratovacích služieb. Mzda je dohodnutá vo výške minimálnej mzdy, pričom si účastníci zmluvy dohodli poskytnutie aj osobitnej odmeny či prémie v zmysle článku III. bod 3,4 pracovnej zmluvy. Súd nezaistil, či otec reálne dosahuje dohodnutú osobitnú odmenu prípadne, či sú splnené podmienky pre navýšenie dohodnutej základnej minimálnej mzdy.

20. Z obsahu spisu tiež nevyplýva či na výživu maloletej J. prispieva otec stanovenou sumou 150,- Eur, či prispieva aj nad rámec bežného výživného.

21. Pokiaľ ide o majetkové pomery povinného rodiča tak absentuje náležité porovnanie jeho pomerov. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase pôvodného rozhodovania bol otec vlastníkom resp. spoluvlastníkom bytu, ktorý patril do BSM. Po rozvode manželstva malo dôjsť k dohode a otec tvrdí, že matke vyplatil sumu 30 000,- Eur, ktorú získal predajom bytu a zároveň si zakúpil jednoizbový byt. Tieto tvrdenia ohľadne majetkových pomerov sú v rovine tvrdení. Súd majetkové pomery otca v čase pôvodného a nového rozhodnutia nezisťoval, rovnako ani majetkové pomery na strane matky.

22. Závery prijaté súdu o tom, že nenastala zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výživného sú zatiaľ predčasné, tento záver musí mať oporu vo vykonanom dokazovaní. Otec tvrdí, že pracovný pomer s pôvodným zamestnávateľom bol ukončený z dôvodu jeho zdravotného stavu, pretože trpí ochorením diabetes melitus II. typu a musel dodržiavať sprísnený stravovací režim, ktorý je finančne náročnejší a preto sa rozhodol vrátiť do L.. Je povinnosťou súdu vyhodnotiť tvrdenia otca, ktoré sa dotýkajú zmeny jeho zamestnávateľa a teda zmeny jeho príjmu, pretože v čase pôvodného rozhodovania bol otec zamestnaný v spoločnosti Wolsvagen Slovakia a dosahoval príjem cez 1300,- Eur mesačne. V súčasnosti má byť jeho príjem iba vo výške 540,- Eur mesačne. K otázke skončenia pracovného pomeru je potrebné vykonať dokazovanie, ktoré bude následne vyhodnocované so záverom či na strane otca došlo k subjektívnemu vzdaniu sa príjmu, ktorý otec dosahoval v čase pôvodného rozhodnutia. Je teda dôvodné požadovať od otca predloženie dohody o skončení pracovného pomeru s pôvodným zamestnávateľom, zistiť dôvody pre skončenie pracovného pomeru, či reálne dôvodom pre skončenie pracovného pomeru bol zdravotný stav na strane otca. Rovnako súd vyhodnotí, či v prípade ak ku skončeniu došlo v dôsledku jeho zdravotného stavu, či je možné a spravodlivé od otca žiadať, aby v dôsledku tohto zdravotného stavu túto prácu vykonával. Matka vo svojom vyjadrení v priebehu konania uviedla, že zastáva názor, že otec túto prácu naďalej mohol vykonávať napriek tomuto zdravotnému stavu. Je teda potrebné sa sústrediť sa na otázky práce akú vykonával otec a na otázku jeho zhoršeného zdravotného stavu v príčinnej súvislosti so skončením pracovného pomeru. Pre tento záver je potrebné vykonať dokazovania a povinnosťou súdu bude zhodnotiť konanie povinného rodiča, aby bolo zrejmé, že ide o konanie, ktoré znamená aj možnosť zníženia jeho možnosti platiť výživné v stanovenom rozsahu.

23. Ďalej je povinnosťou súdu zistiť a odôvodniť či schopnosti otca sú aj v súčasnosti také, že reálne môže dosahovať iný príjem než ten, ktorý deklaruje od súčasného zamestnávateľa.

24. Úlohou súdu prvej inštancie je rovnako vyrovnávať sa s otázkou miery osobnej starostlivosti o maloletú zo strany matky ako aj zo strany otca ako jedným z kritérií pri posudzovaní zmeny pomerov. Je zistené, že otec sa s maloletou nestretáva. Z obsahu spisu vypláva, že maloletá odmieta stretávať sa s otcom. Je potrebné zistiť tieto okolnosti a vyhodnotiť ich. Súd je povinný tak mieru osobnej starostlivosti porovnať v čase pôvodného rozhodnutia zo strany matky a v čase súčasného rozhodnutia, kedy sa teda zmenil vek maloletej, čo znamená určité osamostatnenie a určitú nezávislosť. Pokiaľ maloletá žije v spoločnej domácnosti musí súd kompenzovať starostlivosť matky ak ju zistí vyčíslením napr. aj percentuálneho podielu na komplexných výdavkoch oprávnenej, prihliadnuc na náklady na bývanie, ktoré hradí matka za bývanie.

25. Súd zistí a vyhodnotí obdobie, počas ktorého bola umiestnená maloletá v diagnostickom centre podľa súdom nariadeného neodkladného opatrenia zistí a vyhodnotí jej výdaje. Úlohou súdu prvej inštancie je teda nanovo rozhodnúť o nároku na zníženie výživného, zistiť skutočný stav z ktorého vyplynú predovšetkým úvahy o reálnych možnostiach a schopnostiach povinného rodiča a súd nanovo

vyhodnotí zákonné kritéria pre posúdenie zmeny pomerov, ktorá môže mať za následok zmenu pôvodne stanoveného rozsahu výživného.

26. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie v intenciách naznačených odvolacím súdom. Na základe výsledkov doplneného dokazovania súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).